

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 89.

ANULU XXIV.

Sabiiu 7/19 Novembre 1876.

Telegrafulu ese Duminea si Joi'a, la fic-care dót'a septemani cu adausulu Foióirei — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditor'a foi, pre afara la 3. r. poste cu bani gat'a prin scrisori fran-cate, adresate cátra espeditor'a. Pretulu prenumera-tiunei pen-ra Sabiiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tre-celealte párti ale Transilvaniei si pentru pro-vinciele din Mounchia pre unu anu 8 fl. óra pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tri-astreine pre anu 12 ¹/₂ anu 6 fl.
Inseratele se platescu pentru intr'ai'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dóu'a óra cu 5 ¹/₂ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 ¹/₂ cr. v. a.

Astadi se serbéza diu'a onoma-stica a Majestátiei Sele Imperatesei si reginei **Elisabet'a** pentru a cárei fe-ricita si indelunga viétia se sever-siescu rugaciuni si in biseric'a nóstra din cetate.

Comisiunea pentru statorirea li-niei de demarcatiune abia se va intruni mâne poimâne, conferinti'a diplomatica pentru o deslegare pacifica a incurca-turilor orientali inca nu s'a intrunitu dara se sustiene din tóte pártile ca se va intruni si cu tóte aceste nime-neu nu vrea sa credea ca in urm'a tu-turorur acesora preparati de pace va si urmă pacea. Barometrulu celu mai susceptibilu si care mai nici-odata nu incéla, burs'a, este de trei dile incóce fórtre neliniscitu si arata graduri cari trecu preste lini'a pácei departe in jumetatea resbelulu.

"P. Ll." in o corespundintia din Vien'a dela 15 Novembre cualifica tóte calmárele foiloru oficióse, cari repe-tiescu pe fia care di de dóue ori ca pacea inca totu póte fi asigurata, fórtre bine, cându le nemesce visuri de pace. Mobilizarea cea colosala in Russi'a, dice acea coresp., arata ca dupa ulti-matulu Tiarulu dela 11 Novembre este din partea Russiei alu doilea pasu de departare dela aliántia a celoru trei imperati; cátra aliántia inse nu se mai póte întórci. Pasulu urmatoru alu Russiei asiá dara nu póte altulu de-cátu acel'a cu care sa se incépa res-belulu russo-turcescu.

Turci'a, se dice mai departe, a simtitu din care parte bate ventulu si asiá, din capulu ei séu din inspi-ratiuni straine, acést'a nu se scie si nici ca e de mare importantia, de-stulu ca se pregatesce a luá initiativ'a si a preveni pre Russi'a. Turcii suntu in ajunu de a trece Dunarea in Ro-mani'a si dupa cum se dice in o co-respundintia la „Pest. Corr.“ voru tránti la pamentu a Rusia romanésca séu o voru imprasciá si voru ocupá positiunile cele mai favorabili pentru densii, ceea ce „P. Ll.“ o doresce din inima.

In incurcaturile aceste diurnalele mai sciu sa aduca pe tapetu lucruri nóue si adeca pamentu polona, a cárei comitetu de actiune sa se fia si constituitu in Zürich, (in Elveti'a). Cestiunea acést'a nóua, deca intelegemu bine ce vrea sa dica despre dens'a o corespundintia din Berlinu la „P. Ll.“, si va luá de bas'a ei de operatiune Galiti'a. Deca aru fi ceva adeverateu din scirea acést'a atunci eata ca venimu si noi in vertegiulu celu neplacutu alu cestiunei orientali imediatu si in conflictu cu un'a din pártile beligerante, cu Russi'a.

Armat'a rusésca de suda, spunu scriile din urma, constá din 480,000 si cea dela Vistula, in Poloni'a ru-sésca de 350,000 ómeni.

Despre progressulu inarmáriloru russesci affámu in mai multe foi, ca artileri'a de fortaretie, elocata in cele septe fortartie de capetenia ale Russiei este impartita in bataliuni. Provinciele ru-sesci despre media di si apusu, in apro-piarea Romaniei gemu de ostiri. In Chisieneu este asiediatu intendantur'a superióra a ostiriloru. Dupa „Ruski-mir“ trupele destinate pentru Asi'a mica se concentréza la Achaic si astépta numai comand'a de a trece fruntariere in Turci'a asiatica. — In Russi'a intréga, ceea ce nu s'a mai in-

templatu dela 1854 incóce se conscriu glótele, spre a pune toti barbati capabili de arme in intregu imperiulu in sirurile ostiriloru. Si cosacii asiaticii au primitu orderu de a incáleca caii. Asemenea cosacii dela Donu, ca-laretiijcálmucesci si chirghisi au capatatu orderu a se inarmá si a plecála óste.

Turcii inca concentréza trupe nu-meróse spre Dunare si in pártile asia-tice la Erzerum. Cu deosebire se dice ca trup'a principala turcesca va fi cea care are sa tréca Dunarea.

Drumurile de feru russesci din pártile sudice au sistatu comunica-tiunea de marfuri.

La o revista de trupe in St. Pe-tersburg a disu Tiarulu cátra oficiari: Dorimu comandantulu supremu celu mai bunu succesu.

Cestiunea orientala in diet'a Un-gariei nu se va desbata cá in senatulu imperialu. cu tóte ca dupa interpela-tiunea lui E. Simonyi a mai urmatu a dóu'a din partea lui Helfy. Tisza dupa spus'a telegrameloru din Buda-pest'a a declarat in cas'a deputatiloru ca nu póte nici rapórtá nici dá deslusiri asup'r'a cestiunei orientali, din cauza ca seriozitatea tempului 'lu opresce. Astépta mai departe atátu dela E. Simonyi cátu si dela socii sei ca in decursulu desbaterii bugetulu sa nu facá escursiuni in cestiunea ori-entale.

Despre atitudinea Austro-Unga-riei in situatiunea creata de evene-mintele ce se desvóla se telegraféza din Vien'a la „P. Cor.“: Tóte scirile despre o mobilizare din partea nóstra suntu neintemeiate. E cá siguru ca aici astépta ómenii resultatulu ce-stiunei conferintiale in tienuta reser-vata. La o isolare a Russiei este cu ane-voia a comptá, de óre-ce Germani'a este cu totulu pre partea Germani, asisderea Itali'a si in tienut'a Angliei, carea e supusa fórtre multoru influentie, nu se póte omulu increde.

Consululu generalu austro-ung. din Bucuresci Bar. Calice este chiamatu la Vien'a. Diurnale din Bu-curesci adaugu ca a si plecatu con-sululu si a luat cu sine si famili'a.

Cetimu in „Románulu“:

Tóte scirile telegrafice ce ne so-sescu astadi despre evenimentele poli-tice din afara au o insemnatare care merita se atraga o deosebita luare aminte a cetitoriloru.

Suntu mai intáiu dóue cuvántári ale imperatulu Russiei: un'a cátra re-presentantii vechei capitale a acestui imperiu, si alt'a cátra notabilitátile reprezentantiloru comunali. Ambele termina prin declararea categorica, care venita dela imperatulu Russiei in persóna are o mare gravitate, ca va declará resbelu Turciei in casu de a nu puté dobandi áltfelu imbnutata-tirea sórtie crestiniiloru din orientu. Se vedemu inse, mai inainte de a ne alarmá, in ce impregiurári si condi-tiuni acést'a declarare este facuta.

Dupa cum nimeni nu se póte in-dói, Russi'a este concilianta si asigu-rárele dela de tiarulu despre silintie-le de a dobandi pe cale pacifica imbu-natatarea situatiunei poporatiuniloru din Turci'a, este esacta espresiune a adevérlu probatu de fapte. Nici odata

Russi'a, in relatiunile ei cu Turci'a, nu s'a aretatu atátu de rabdatóre, atátu de putienu grabita a trage spad'a. Ne marginimu a constata fáptulu, fara a-i cautá si ratiunile; nu este necesá a prisosu a aminti ca politic'a esterióra a tuturoru stateloru, fara deosebire, neputendu se fia decátu o politica de interese si de echilibru, Russi'a ne-gresitu gasesce de asta-data interesulu seu a nu se incurca intr'unu resbelu ale cáru consecinte nu s'aru poté prevedé si care nu i-aru aduce póte nici unu profitu directu, ea cauta prin urmare, printr'o energica intervenire diplomatica, a-si indeplini rolulu seu in cestiunea orientului, a-si mentiene prestigiulu in orientu si prin urmare in Europ'a intréga.

Acést'a dorintia a Russiei, fiindu pâna astadi constatata, si ea nece-rendu pentru poporatiunile crestine nimicr'a mai multu decátu cere insasi Engliter'a, si Engliter'a la rendulu ei mergendu in unire cu Franci'a, dupa cum Russi'a, in actiunea ei de pâna astadi, merge in unire cu Germani'a, este fórtre admisibilu ca conferinti'a européna intrunita la Constantinopole, influentiendu puternicu in majoritatea ei, pre bas'a acelelele programe, asup'r'a Turciei, va ajunge la restabilirea pácei. Celu putienu pâna atunci, Tur-ci'a, dandu nóue dovédi de necredintia la tractate, va provocá nu unu res-belu ei o intervenire generale care va pune capetu cestiunei ce tiene de a-táti'a ani pe Europ'a cu arm'a la mâna.

Cestiunea stándu astfelu, marele cuventu de resbelu rostitu de impe-ratulu Russiei, de-si nu ne indoimu ca este espresiunea unei ferme otariri, totusi aru poté se aiba unu mai mare rolú cá presiune in favórea incheiárei pácei decátu cá prestevire a unui res-belu infalibilu. Insasi declararea tiar-ului ca „voiesce se crutie sângele ru-sescu“ si judecat'a cam aspra ce face despre serbi in comparare cu mategrenii, paru a veni in spriginulu opi-niunei ca prim'a dorintia a Russiei este de a incheiá conflictulu de adi pe cale pacifica si cá amenintiarea de resbelu se servésca mai multu caus'a pacificárei.

N'amu creidutu de prisosu a face aceste consideratiuni, cându cuvintele belicóse ale imperatulu Russiei, luate in sensu absolutu, aru fi potutu aduce alarme mai mari decátu le autorisá gravitatea reale a fápteloru.

Repetimu dara si astadi opiniunea nóstra adese espusa aci, ca este mare amenintiarea de resbelu, dara nici sperantiele de pace nu suntu inca per-dute. Din contra, in fati'a unirei Rus-siei cu Engliter'a si cu celelalte pu-teri asup'r'a propuneri conferintiei si a baseloru tratativeloru de pace este buna sperantia ca Turci'a va cedá séu deca nu va cedá, resbelulu ce va urmă va avé mai multu caracterulu unei interveniri europene decátu alu unui duelu intre Russi'a si Turci'a.

Este nece a scire care vine a dá spriginulu seu acestui modu de a vedé. Greci'a, care luase cu atát'a ostenta-tiune o atitudine belicósa, 'si face astadi reserve. D. Cumunduros, primul ministru, declara in camera ca inar-márele Greciei nu insemnéza o schim-barele de politica, ci mantienerea neu-tralitatiei si protestarea contr'a unei decisiuni unilaterale a diplomatiei eu-ropene.

Constatámu cu o legitima satis-facere ca atitudinea Romaniei a fostu

neclintitu aceasi pe care abia astadi o determina in Greci'a primul ei mi-nistru. Romani'a n'a facutu nici unu singuru pasu pe care se fi fostu nevoita se-lu retracteze; astelieu a datu proba si de asta-data de acelu deose-bitu tactu politicu care nu i-a lipsitu nici odata.

Diurnalu francesu din Vien'a, „Le Messenger de Vienne“ face urmatórele reflectiuni asup'r'a incheierei armi-stárei:

Perdú'a se lasa in fine asup'r'a unui'a din actele cele mai lungi, deca nu si cele mai importante, ale cesti-unei orientului. O armistare de dóue luni au fostu primita de Pórt'a oto-mana. Asta-data Serbi'a n'a creidutu ca e bine sa o respinga, precum a facut'o de una-di Cernaieff, batutu pre tóta lini'a, despoiatu de presti-giulu seu imprumutatu, si chiaru, se asigura, demissionatu, n'a avutu in-fluinti'a necesara spre a mai prelungi inutilu o lupta sangerósa. Ordine au fostu date immediatu sa se suspende ostilitátile; si, cu incepere de eri, (2 Noemvre) calmulu a trebuitu sa dom-nésca in Serbi'a.

Déca deoerbe cine-va sa considere fáptulu numai in elu insusi, in reali-tatea sea brutale, se pare ca intr'en-sulu este o victoria reale pentru in-fluinti'a russésca si ca diplomati'a principelui Gorceakoff, a resbunatu printr'unu triumfu stralucitoru defac-tele generalulu Cernaieff. Armatele otomane, intr'adeveru, s'au opritu in mediloculu mersulu loru victoriosu. Nici unu obstaculu nu le mai separ'a de Belgradu, fiindu invoderatu ca ar-mat'a serbéscá nu mai erá in stare a opune de aci inainte nici o resistentia seriósá. Ele s'au opritu cu tóte ace-stea, si Russi'a póte pretinde, spre a-si salvá amorulu propriu, ca inain-tea *ultimatumu* ei s'a produsu acestu resultat.

Insa nu acést'a impresiune do-mina in Europ'a; ea este cu totul departe de acést'a. In opiniunea ge-nerale, Russi'a, din contra ese, din-tr'acést'a prima fasa a resboiului, ba-tuta si umilita. Cei ce au fostu ba-tuti in armistare de cátra Turci suntu generalii ei. Ei s'au lasatu sa fie ju-cati prin combinatiunile strategice ale lui Abdul-Kerim-Pasi'a, pre cari, cu prea mare incredere in infalibilitatea loru orgoliósa, nu 'si au datu ósten-ale intielege de locu. In ochii Euro-peii intrege armat'a serbéscá devenise curatu o armata russésca si Serbi'a o simpla provincia a Russiei. Deci acést'a provincia este acum in puterea turciloru, cari 'i posede chieile si i comanda cáile principali.

Mai multu inca; prestigiulu Rus-siei s'a diminuatu intr'unu modu ciu-datu chiaru si la serbi. Intr'adeveru pare bine stabilitu ca cele din urma desastre se datoiescu totu atátu ne-intielegerii dintre militiele serbesco si siefii loru mscoviti, pre cátu imper-itiiei lui Ignatieff. Artileri'a serbéscá, mai alesu, aru fi refusatú sa dea as-cultare generalulu siefu; si in cea din urma bataie dela Djunis mai bine de un'a suta-cinci-dieci oficiari rusi aru fi caditu, isbiti, dupa tóte apa-rentiile, de glóntiele serbesco.

In fine de vomu ceti cu atenti-une testulu depesiei oficiale prin care Turci'a anuncia acéptarea armistárei, vomu recunósce indata ca este con-ceptu astfelu cum sa ocolésca

óre-cum demersulu brutalu si apasatoriu alu generalului ambasadoru alu Russiei.

„Despre apesatórele staruintie si asigurările pacifice ale puterilor celor mari, s'a ajunsu, eri sér'a, la incheierea unui suspendári de arme pre dóue luni“.

Astfelu este anuciata suspendarea ostilitatilor, — cá o concessiune facuta tuturor puterilor celor mari si mai cu séma asigurárilor loru pacifice? Déra cine a datu asigurári atátu de pacifice? De buna-séma ca nu Russi'a. Comedi'a aru fi fostu prea nedémna pentru gravitatea situatiunei. Deci, celu pucinu in faci'a supusiloru sei, Pórt'a, de si facendu o concessiune necesitáiei, a tienutu sa menageze aparentiele, si n'a voitu sa pastureze atitudinea umilita ce i aru fi dat'o ultimatu rusescu, déca ea aru fi tienutu prea pre faci'a socotéla de densulu.

Asiá dara in definitivu Russi'a trebuie sa fie pucinu satisfacuta de modulu in care se termina acésta prima fasa. N'a avuta ea rolulu celu frumosu. Ea a fostu obligata sa-si demasce de odata joculu, punendu cu bruschetie unu ultimatu absolutu inutilu, in momentulu cându se dis-cutá incheierea unei armistarii, si cându sublim'a Pórt'a apucase sa declare formalu ca consimtiá la dens'a. Ea simte ca n'a umilitu pre Pórt'a atátu câtu aru fi voít'o, si ca n'a aplatat pre serbi intr'unu chipu atátu de folositoriu pre câtu l'aru fi esigeatu mantienerea prestigiului si alu influentiéi séle.

Necazulu ce i póte veni dintr'acést'a se va traduce óre acum in vre-unu chipu óre-care? Trebuie sa se ascepte cine-va la acést'a si sa nu se prea grabéseca a cantá victóri'a pána nu va vedea cum se voru regulá conditiunile armistárei. Si aci se potu iví dificultáti neasceptate. Asiá sa fie vorb'a mai inainte de tóte a se trage lini'a de demarcatiune intre ambe armate. Pórt'a, conservandú-si rolulu de suzerana in faci'a vasaliloru batuti si umiliti, a declarat formalu ca nu va tractá punctulu acést'a cu Serbi'a, ci cu reprezentantii puteriloru celor mari. Atasiatii militari ai ambasadeloru voru fi probabili insarcinati cu grij'a acést'a; si

acum se voru fi si aflându, pentru acésta prima operatiune, in presentia unei dificultáti reale. In depesi'a pre care o citaramu mai susu se dico in tóta liter'a ca armistarea a inceputu la 2 Noemvre sér'a; acést'a va sa dica destulu de claru ca Pórt'a otomana intielege a se folosi de avantajele obtinute in urma de trupele séle si sa ocupe, in cursu de dóue luni de suspendare a armeloru, positiunile pre cari le au smulsi din man'armatei serbesci. Consimti-va Russi'a la acestu arangementu, cu tóte aceste logicu si ecuitabilu? Nu va voi ea, precum se crede, sa radice pretentiunea a face sa se urce suspendarea armeloru la o epoca anterioára, cá sa imbnatátesca in cátu-va positiunea strategica a serbiloru, astfelu cum resultá din ultimile eveneminte?

Sa admitemu chiaru ca nu va fi nimicu si ca lini'a de demarcatiune a sa se traga fára dificultate. Ce se va petrece in cursulu acestoru dóue luni in care voru incetá a se bate? Suspenda-va Russi'a tramiterile ei de voluntari, séu, din contra, se va prepará sa intre ea insasi seriosu in campania? Fi-va, precum dicea acum dóue zile unu diurnal vienesu, o curmare pentru pace, séu o curmare spre a prepará resboiulu? Eata ce este inca fórté dificilu a precisá astadi. „Tr. C.“

Din viét'ia scolastica.

(Urmare.)

II. Despre pamentu.

1. Soiurile de pamentu. S'au aretatu pamentu nesiposu, lutosu, varosu, humus próspetu.

2. Imbnatátire a acestor'a prin amestecarea loru. S'au aretatu greutatea specifica a lutulu uscatu si a petrei nesipóse. Cum sa se afle cantitatea nesipului intr'o bucata de pamentu prin — spalare; cum sa se afle, déca o bucata de pamentu contine in ea varu prin — acide.

3. Imbnatátirea pamentulu prin gunoie.

S'au aretatu pamentu preparatu din resturi de plante si de animale (compostu).

potutu predomi curiositatea. I-amu gratulatu pentru resultatu adaugându, cum-ca noi magiarii inca ne potemu bucurá de acésta vecinatate, pentru-ca si de noi e mai bine, decum-va la otarele nóstre este o tíera guvernata cu civilisatiune, cu care potí pactá si contractá in modu loialu, nu cá cu o tíera agitata prin anarchia si intrige interne. De altmintrea — diu — sa-mi pardonati pentru pessimismulu meu, inse e basatu pe istoria: „eu me temu, ca nici asta stare ameliorata a lucuriloru nu va durá multu. Se póte intemplá, cá un'a din partile contrarie se devina in preponderantia, si se alunge pe principele. Si pána cându Ghicii, Cantacuzeni, Stirbeii Bibescii Cuzestii etc. se retragu cu cele „economisate“ ale loru, pána atunci pe acestu principe nemtiescu.....“

... Bratianu me intrerupse aci, si fára nici o reserva completá sentint'i'a inceputa: „... l'u voru alungá, dupa ce va fi spesatu binisioru din alu seu pentru tronul, si nu i va fi remasu nici parale nici multiamita.“

Cu uimire m'amu uitatu la acestu omu minunatu, si cu unu felu de reserva amu riscatu intrebarea:

„Ei bine! si dt'a precugetându acést'a, totusi ai curagiú a espune la unu astfelu de periculu pe acelu bietu principe nemtiescu?“

Dar' ve rogu — respune Bratianu — eu numai detorint'a 'mi implinescu cátra patria, si o implinescu si in interescu propriu, desbracându-me cu totul de veri-ce ilusiune; bá chiaru fára nici o sperantia in viitorulu natiunei mele.“

„Románulu — continua fiitorulu ministru — este o natiune de totu demoralisata si ingrata, care nu e capabila de cultura, si

4. Saparea, scopulu sapatului; regularea si cum sa se reguleze cu succesu o parte anumita de pamentu.

5. Udarea, folósele ei; cum sa se sleiéscu unu locu apatosu.

III. Cultur'a pomiloru.

1. Scóla de pomi.

a) Semenarea. S'au aratatu semintie de meri, peri selbatici, gutui, simburi de persoci s. a.

b) Plantarea pocimpiloru. S'au aratatu pocimpi de meri, peri, ciresi s. a. altoi de ribisi, agrisi s. a.

c) Altoirea, ocularea. S'au aretatu, cum se face altoirea in despicatoru, sub cója, copularea, ocularea.

d) Tempulu semenárei, sadirei, altoirei, oculárii.

e) Trataré pomisioriloru altoiti in scóla de pomi.

2. Sadirea pomisioriloru scosi din scóla, distantia, proptirea.

3. Instrumentele de gradina cele mai necesari.

IV. Conceperea unui planu de gradina.

S'au desemnatu pe tabla unu planu de gradina, la care s'au facutu impartirea teritoriulu proportionalmente in scóla de pomi; locu pentru tufe fructifere; locu pentru flori, plante veninóse; locu pentru arbori si tufe selbatice; locu pentru casa, gunoie s. a.

S'au facutu esercitii practice in impartirea teritoriulu gradinei dupa unu planu.

V. Colectiuni:

a) de semintie si alte fructe,

b) radecini,

c) soiuri de lemnú,

d) frundie si

e) plantutie intregi.

S'au spusu, cum sa se usuce si apese; plantutie intregi, frundie, foi; cum sa se lipéseca pe harthia.

S'au aretatu o colectiune de foi, frundie, plantutie intregi uscate si apesate — nelipite si lipite pe harthia; o colectiune de semintie, grantie, bobes s. a. in sticlutie; o colectiune de verfuri de ramuri cu muguri; o colectiune de bucáti de lemnú de pomi de arbori deosebiti, taiate dea-

lungulu dela maduva spre cója in trei laturi si trei muchi, avendu o lature netedita cu strugurulu, alt'a nestrujita si pre a trei'a provediuta cu cója.

Escursiuni

s'au facutu dóue:

1. In gradin'a cu scóle de pomi a cetátiei. Aici s'au repetitu pe scurtu esplicarea asup'r'a scólei de pomi, altoirei, oculárii s. a.

2. In lucsósa gradina de flori, legume si pomi a dlui comerciante, Ioanu B. Popu, a cárei impartire in parcele si rabate pentru deosebite scopuri este facuta dupa unu planu conceputu cu mare atentiu, cunoscentia de lucru si zelú. Aici s'au repetitu esplicarea asup'r'a impartirii teritoriulu gradinei. S'au facutu esplicare asup'r'a paturiloru calde, caseloru de sticla pentru prasire si scutire, asup'r'a sadirei de altoi verdi, foi s. a. S'au aretatu diverse plante de sudu s. a.

IV. Planulu de invetiamentu.

S'au cetitu dearendulu, s'au desbatutu asup'r'a lui si s'au aflatu, ca:

a) cuprinde intr'ensulu preste totu si in parte prea multu materialu pentru o scóla poporale cu elevi de 6-12 ani;

b) materialulu lui este datu pentru scóla poporale in genere; prin urmare nu se póte scí dupa elu, cátu are sa propuna scóla cu unu invetiatoriu si cea cu doi invetiatori.

Conferint'i'a este dar' de parere, ca aru fi bine, cá pentru scóla poporale cu elevi de 6—12 ani sa se dea unu planu de invetiamentu cu materialulu de o catatime mai corespundietória si apoi se fia specificatu si pentru scóla cu unu invetiatoriu si pentru cea cu doi invetiatori.

V. Cantárele.

S'au propusu: respunsurile dela liturgia si alte cantári bisericesci; apoi cantece scolastice si natiunale — ceste din urma le au propusu dlu Ioanu Popoviciu dupa music'a vocale spre cea mai mare multiamie a celoru presentii.

VI. Gimnastic'a.

Esercitiu in miscarea pe locu, sarituri s. a.

In esplicarea materialulu pro-

pre natiunea sea, féa acestu venatoriu de principii — ei nici cându n'au facutu-o, nici chiaru in momentulu celei mai mari esacerbatiuni.

.... Generalulu Bismark ostenitu se intinde pe divanu in locuint'a sea din Wilhemstrasse si fumá cându a intratu la densulu *lieutenantulu* Carolu principe de Hohenzollern.

Generalii nu au datina a se scolá in onórea subalterniloru sei.

Principele 'i spunea: cátu 'lu nepaciuescu numai cá se priméseca tronulu Romaniéi; a venit deci se întrebe: ce are de facutu?

Ast'a se petrecea in a 3.

Bismark care inca atunci nici nu visá ca in a 6, in strad'a publica se va comite atentatu in contr'a vietii lui, si toc'm'a se ocupá cu ide'a cum s'aru folosi mai bine de restempulu de 4 septamáni, spre elocarea tuturoru mineloru, cá apoi se incépa unu „resbelu vialu“ — toc'm'a erá dispusu a servi cu svatu in astfelu de lucrari „neinseminate!“ Deci cu afabil'a-i grobianitate ce-lu caracteriséza i-a respunsu: „Ce? unu *lieutenantu* prusescu flamendu inca intréba ca primi-va cându 'lu imbia cu tronul!“ Celu putienu astfelu scrieau pe atunci diurnaale din Berlinu.

Si tinerulu *lieutenantu* s'a resoltitu se fia principe.

Mai bine i-a si succesu lui acést'a, decâtu fratelui seu, carele dupa patru ani negresitu totu la svatulu lui Bismark trebuiá se ocupe tronulu Spaniei. Cáci pána ce princiariatululu lui Carolu numai tatáne-seu i-a

„Ioanu Bratianu si Carolu de Hohenzollern.“

(Reminiscintie din 1866.)

Reproducemu din „*Eletképek*“ Nrii 132 si 133 urmatórea descriere interesanta despre d. Bratianu.

(Urmare.)

Nainte de câte-va zile a aparutu in „*Presse*“ discursulu unui penny-a-liner cu Bratianu, din care se vede cumcá presedintele consiliulu de ministri alu Romaniéi si acum'a totu astfelu cugeta despre noi cá inainte de 10 ani, cându inca nu erá ministru.

Dar' acum'a vinu la celea mai interesante.

Patru zile intregi nu audisemu nimicu nici de Bratianu nici de Davila. Dara cumca nu calatorise inca ne afidá ospetariulu, care scaunulu din drépt'a mea inca 'lu totu rezervá pentru celu dintáu.

La 8 Maiu, cându noi eramu dejá la prândiu, vine Bratianu, cu fatia vesela, 'mi intinde mân'a, siede, si inainte de a-lu fi intrebatu 'mi dice: „Le jeu est fait. Nous partions ce soir vers Vienne!“ (Lucrulu e gat'a, noi caletorimu adi de séra spre Vien'a.)

Altu-ceva nu mi a spusu, si eu nu scieamu acum'a: óre Carolu venit'au indereptu, séu numai in Berlinu voru conveni, si nu mi scieamu inchipui ce mai voiescu ei si prin Vien'a? Amu tacutu. Dar' Bratianu erá astadata pre vorbitoriu, si in asta dispoziune sciricea despre tóte, despre Berlinu, Vien'a, Pest'a.

Cátra finea prândiului nu mi-amu mai

pusu s'au distinsu următorii:

DD. Ioanu Aronu, Anastasie Barbanu, Vasile Crang'a, Ioanu Dobreanu, Dometie Dogariu, Stefanu Dragomiru, Ioanu Forga-ci'a, Georgiu Garbacia, Candidu Musile, Dimitrie Nanu, Nicolae Parvu, Ioanu Popoviciu, Stefanu Popoviciu, Nicolae Puscariu, Georgiu Reitescu, Ilariu Reitu, Georgiu Roncianu, Stefanu Taus, Georgiu Tieposulu.

Pe lângă acésta:

1. Dlu Ioanu Dobreanu adusu in conferinta si a aretatu:

a) siese soiuri de pamentu, si adeca: pamentu de holda, marghia, lutu suru, lutu galbinu (amestecate cu putienu varu si ceva humus) si lutu sterpu;

b) planulu gradinei de modelu din Atiule — l'au desemnatu pe tabla si l'au explicatu fórte bine.

2. Dlu Anast. Bârsanu au adusu o colectiune de modele de altoitu — le au aretatu si explicatu fórte bine. (Va urmă)

Societatea academica româna.

PUBLICATIUNE

de concursurile propuse conformu decisiunilor luate in sesiunea din anii 1875 si 1876.

I. Premie privitorie la filologia si literatura.

A. Premiu Zapp'a.

(pentru traduceri de autori clasici, elini si latini.)

Conformu decisiunii luate in sesiunea anului 1876, se publica concursu pentru cea mai buna traductiune din:

a) *Titus Livius*, liberu XXI, capu 1, pâna la 23 inclusivu.

b) *Plutarchus*. Vita Sullae. capu XV pâna la XXII, cu conditiunile urmatorie:

1. Traductiunea va fi intr'o limba romanésca, câtu se pôte de curata si de eleganta, cautandu a se reproduce in traducere calitatile auctoriului tradusulu.

Traducatorii suntu datori a dá note critice asupra diferiteloru lectiuni ale locurilor obscure din testu, cum si note explicative asupra ter-

constatu câte va milióne, — césta-lalta gluma, de-si numai cá idea i-a constatu Germaniei casteluri si miliarde, de-si s'a nascutu din trens'a „unitatea imperiului.“

„Principele“ Ioanu Bratianu cu tinerulu seu „secretariu“ a descalecatu in Viena la oteleu „Lamm“ in suburbiulu Leopoldu, si dóne dile ale petrecutu pe acolo fãra cá politia se fi descoperitu in trensii ce-va suspiciosu.

In Turnulu-severinulu — de-mi aducu bine aminte — o deputatiune mare a primitu pe Ioanu Bratianu. Iera Bratianu a condusu inaintea deputatiunii pe „secretariulu“ seu si in trensulu le-a prezentatu pe Domnitoriulu loru pe Carolu I.

Ce vivate entusiasmata a produsu acésta! Numai unu omu a fostu care si-a muscatu buzele de spaima — siefulu politiei limitrofe austriace.

Numai decátu a depesiatu la Viena, carea dóne dile nutritu in sinulu seu, pe lupulu invescu in piele de mielu fãra cá se-lu fi cunoscutu. Se dice ca si in Viena la directiunea politiei inalte si secrete s'au ivitu câte-va casuri de lesinare. Celu putienu asiá vorbescu malitioésele diurnale din Berlinu.

Bratianu s'a nascutu in Bucuresci la 1822. Dejá in etate de 16 ani erá cadetu si in 1841 s'a dusu la Parisu pentru completarea studiilor militari. La 1848 s'a rentorsu repede la Bucuresci, si a fostu unulu dintre cei patru secretari ai guvernulu provisoriu.

Tocmai asiá erá omulu independintiei

miniloru tehnici si numeloru proprii cari vinu in testulu autoriulu.

2. Manuscriptele venite mai târdu de 15 Augustu 1877, nu se voru luá in consideratiune.

3. Manuscriptele voru fi scrise câtu se potu de corectulu si legibile, ínse nu de mân'a corectorulu, ci de alt'a straina, bine cusute intr'unu fasciculu si paginate. In fruntea manuscriptulu se va scrie o devisa in orice limba si totu cu mân'a straina. Pre lângă manuscriptu se va alaturá si o scrisóre inchisa cu sigilu fãra iniialele autoriulu, adresata presiedintulu Societatei academice si purtandu in afara devis'a manuscriptulu scrisa totu cu mâna straina, iera in intru numele autoriulu traductiunii.

4. Manuscriptele se voru censurá si judecá de sectiunea filologica, care va propune Societatei, in siedintia plenaria, adoptarea aceluia dintre operate care va meritá premiulu destinatu pentru aceste lucrãri.

5. Manuscriptele nepremiate se voru pastrá in archivulu Societatei pâna ce se voru reclamá de autori lor, ale câroru nume remanu necunoscutu, fiindu ca plicurile ce le voru cuprinde nu se voru deschide.

6. Premiulu pentru cea mai buna traducere de 20 paginu va fi de lei noi 120.

7. Celu ce va obtienea premiulu cá celu mai escelinte traductoriulu alu celoru 20 de paginu de cari e vorb'a in articulu precedentu, va fi insarcinatu de Societate a face traductiunea autoriulu intregu cu premiulu fipsatu de lei noi 120, pentru fia-care 20 paginu.

8. Traductoriulu astfelu insarcinatu de Societate va fi datoriu a urmá lucrarea cu aceea-si diligintia, esactitate, eleganta si puritate de limba cu care a facutu si prob'a premiata.

Elu va fi datoriu a dá pre fia-care anu câte 200 paginu de traducere din editiunea luata de norma.

9. Traductiunea se va esamina de sectiunea filologica a Societatei, si aflandu-se conforma conditiunilor de mai susu, se va dá la tipariu, ér' traductoriulu se va raspunde remuneratiunea cuvenita.

La casu ínse cându traductiunea n'aru coresponde conditiuniloru stabilite, ea se va tramite autoriulu cu

de Russia cá celei de Turcia, si s'a nesutu a face din Romani'a unu statu democraticu. A fostu ministru de politica. In 1849 l'a eslatu si s'a rentorsu la Parisu. In 1855 a fostu condamnatu la mulcta de 3000 franci si inchisóre de 2 lune pentru organisarea societãtiloru secrete. In 1866 cu frate-seu dimpreuna s'a rentorsu in Romani'a si s'a facutu ministru de fincie in ministerulu lui Catargiu. In 1858 iera-si a devenitu ministru de fincie, si astadi este capulu guvernulu princiaru, si asiá dicându principãlulu dirigintu alu sortiei Romaniei.“

Déca suntu adeverate cele ce le enaréza (y) despre diplomatulu Bratianu si cu deosebire declaratiunea lui *despre natiunea româna*, — de care cá de o axioma“ se folosescu astadi diurnalele magiare, — apoi noi, cari credemu ca cunóscemu mai bine pe poporul românu, suntemu dispusi a crede, ca declaratiunea dlui Bratianu n'a fostu decátu o *ironia* la adres'a diplomatulu magiaru.

Dlu Bratianu negresitu, vediendu ca are de a face cu unu omu, care de-si face pe diplomatulu, elu cá magiaru si vecinu nici macaru atãta nu scie, ca o persóna atãtu de cunoscuta cá Bratianu *nu este principu*, si-lu tituléza per „*altesse*“, cá se scape de molestele lui întrebãri, i-a întregitu sentintia *dupa gutulu si dorintia lui*, si apoi numai decátu dicându-i „*adiu!*“ l'a lasatu cu „*gur'a cascata*“ cum insusi marturisesce, cá se-si completeze ilusiunile . . . . .

observatiunile facute de sectiunea filologica si invitatiune de a o amendá.

10. Cându traductoriulu, din orice cauza, n'aru mai continuá lucrarea, atunci se va publicá din nou concursu de proba in conditiunile de mai susu.

11. Autoriulu clasicu care trece preste 500 paginu se va impartí între mai multi concurenti ce voru escele la concursu.

12. Tiparirea auctoriulu tradusu se va face de Societate in 500 esemplarie, formatu in octayu ordinariu, cu litare *garmondu* si pe hãrthia alba curata, dupa unu modelu alesu de Societate.

Formatulu adoptatu, literele si hãrthia aprobate voru servi pentru toti auctori tradusi si tipariti cu spe-sele societatei.

Pretiuulu unui esemplariu scosu la vendiare se va defige in raportu cu spe-sele facute cu traducerea si tiparirea lui, asiá cá din vendierea primei editiuni se esa si sa se incaseze cu procentele loru toti banii versati cu acésta editiune.

13. Traductoriulu opereloru premiate de societate suntu liberi a scóte o a dóu'a editiune din traductiunea facuta de densii, ínse numai dupa trecerea intãiei editiuni facute de societate, ei remanu proprietari pe traductiunile lor.

14. Cându societatea va afá de cuvintia a face o nóua traductiune din unu auctoriu dejá tradusu si publicatu cu spe-sele ei, ea va fi libera a procede la acésta fãra cá intãiulu traductoriulu se aiba dreptulu de a se opune.

B. Premiu Nasturelu

(din seri'a A. pentru subiecte puse la concursu d) referente la limbistica si istoria philologica séu literaria a limbii române.)

Conformu decisiunii luata in sesiunea anului 1876, se publica concursu asupra tesei urmatoru:

„Studiulu asupra produceriloru literarie in limb'a româna din epoca lui Mateiu Bassarabu (1633—1654), in care se voru avé in vedere atãtu documentele oficiali si particulari redactate in limb'a româna in acea epoca, câtu si cãrti traduse si tiparite românesci pe atunci, precum si ori ce elemente literarie relative la miscarea culturei române in acelu periodu, se va studiá cu o speciale atentiune vietia si activitatea literaria a eruditulu mare Logofetu alu tierii din acelu tempu Udriste (Drestu séu Uruilu) Nasturelu din Heresci cumnatu alu lui Mateiu Voda si strabunu alu fericitulu nostru donatoriu.“

Conditiunile concursulu voru fi:

1. Marimea lucrãrei va fi de 10—15 côle de tipariu, formatu 8 ordinariu, litere garmondu.

2. Terminulu presentãrei manuscriptelor la concursu va fi 14 Augustu 1879.

3. Manuscriptele se voru presentá anonime, purtãndu o devisa care va fi reproducu pe unu plicu sigilatu continendu numele concurentelu.

4. Premiulu ce se va acordá opului celui mai bunu va fi de lei 5000, fãra a puté fi impartitu.

5. Societatea academica si reserva dreptulu de a tipari in publicatiunile sele dissertatiunile ce se voru premiá.

C. Premiu Zappa

(pentru lucrãri philologice.)

Conformu decisiunii luata in sesiunea anului 1875 se publica concursu pentru cea mai buna lucrare asupra: Formatiiunei cuvintelor in limb'a romana prin derivatiune si compositiune.

Tractactulu va cuprinde:

a) O parte generale, in care prin esemple luate cu din alte limbi in legatura de cumnãtia cu a nóstra, si mai alesu din limbile clasice, se voru definí si esplicá principiile formatiunii cuvintelor atãtu prin sufisse séu de-

derivatiune in întielesu strinsu, câtu si prin prefise séu compositiune.

b) O parte speciale, care va avé de obiectu formatiunea prin sufisse a cuvintelor limbii românesce si care se va intinde:

1. Asupra formatiunii cuvintelor prin sufisse séu derivatiune, cum: mor-ariu (din móra), fer-icare (din feru), strimt-óre (din strimtu), vac-utia (din vaca) parint-escu (din parinte).

Pentru fia-care sufissu se va stabili prin numeróse esemple:

a) La ce genu de cuvinte se afgice; b) Déca are o singura forma séu mai multe; c) care este întielesulu celu mai generale alu lui; d) cari suntu insemnãrile accidentali ce mai pôte luá; e) in casurile in cari întielesurile unui sufissu paru a se atinge cu întielesulu unuia séu mai multoru sufisse, care e diferinti'a care le distinge; f) cari din sufisse suntu romanice, cari nu; érá la acele cari, de-si romanice, paru prin transformãrile phonetice ce au potutu luá in limb'a nóstra, a se departá de corespondietórele lor in celelalte limbi romanice, sa se demonstre cu probe indetultatíorie a-oele transformãri; g) in fine atãtu in respectulu formeii câtu si alu întielesulu se voru compará sufissele românesce cu cele corespondietórele din limb'a latina si din alte limbi surori.

2. Asupra formatiunii cuvintelor cu prefise séu compositiune, cum: ap-punere op-punere, com-punere, ne-fintiã, in-famu, etc.

Pentru fia-care prefissu, si totu-déun'a in comparatiune cu limb'a latina si alte surori, se va stabili prin numeróse esemple: a) la ce genu de cuvinte se pune; b) ce transformãri phonetice suferu; c) care e întielesulu generale; d) cari suntu insemnãrile speciali si derivate ce mai pôte luá; e) care e in fine diferinti'a de întielesu a unui prefissu, intru câtu pare a se atinge întielesulu altui prefissu.

3. Asupra formatiuniloru cuvintelor prin compositiune a dóue cuvinte, cari esprimu fia-care unu concepu bine definitu, cum: cod-albu, batu-jocura, bine-cuven-tare; lucé-feru, casca-gura, perde-vara, etc., cautãndu a se stabili prin comparatiune cu latin'a si alte limbi surori, pâna la ce gradu limb'a nóstra e susceptibile de asemenea compositiune si cari anume suntu legile si tipii acestoru formatiuni.

II. Conditiuni:

1. Marimea operatului va fi aprosimativu între 15—20 côle de tipariu, formatu octayu ordinariu cu litere garmondu.

2. Terminulu concursulu, cându manuscriptele au se vina in cancelaria societãtiei academice, este 30 Iuliu 1877.

Cele venite mai târdu nu se voru luá in consideratiune.

3. Manuscriptele se ceru se fia scrise curatu, legibile si de mâna straina, bine legate in fascicule si paginate.

4. In fruntea manuscriptulu va fi scrisa o devisa séu motto in orice limba si totu de mâna straina.

5. Prelãnga manuscriptulu se va alaturá si o scrisóre inchisa in plicu sigilatu cu sigilu fãra iniialele autoriulu, adresata cátra Societatea Academica. Pliculu va purtá pre densulu devis'a manuscriptulu, scrisa ierasi de mâna straina, iera in intru numele autorulu.

6. Manuscriptele se voru censurá prin sectiunea filologica, care va propune societatei academice, in siedintia plenaria, premiarea aceluia dintre operatele venite, care va meritá premiulu destinatu pentru acésta lucrare.

7. Manuscriptele nepremiate se voru pastrá in archivulu societatei pâna ce se voru reclamá de autori lor, alu câroru nume remanu necunoscutu, fiinduca plicurile ce le voru cuprinde nu se voru deschide.

Premiul defriptu pentru acéta lucrare este de lei noi 2500.

(Va urmă.)

Costumul preotilor din România.

De câtu-va timp, se agita prin cercurile lunei bisericesci cestiunea modificării costumului preotilor, cestiunea care trebuie se atraga atentiune tuturori ómenilor iubitori de progresu, cari nu potú decátu sa o primésca cá o reforma utila si indispensabile obiceiurilor seclului in care traím. Este vorb'a a se inlocuí actualul costum (giubéu'a, anteriulu si potcapulu) destulu de barbaru in sine, utienu cam ridicolu pentru unu omu neobycinaitu si archistrainu, printr'unu costumu, care prelânga cestiunea de a fi mai comodú, mai apropiatu de hain'a lunei in mijloculu cárei'a traiesce preotulu românú, se îndepínésca si cestiunea de a se apropiá de costumulu traditionalu preotiescu, care s'a schimbatu decátu la o epoca fatale tieri noi, epoc'a fanariotiloru.

Beíulu Nicolae Mavrocordatu, la 1715, capetandu dela sultanulu Mustafa alu II-lea domni'a tieri noi, într'unu spiritulu de lingusire cátra stapánulu seu, introduse in tiéra costumulu turcescu, distribuindu unui'a din lingusitorii sei, cá semnu de favóre, caftanulu, altui'a binisiulu, gugiuanulu de imbracă seu cáte unu islicu, pâna ce imbracă cu modulu acest'a pre bietii boerii nostri cu intregulu costumulu fanariotu, asiá de strainu de tiéra, încátu n'a potutu prinde cátsi de putienu radecini. Cea dintâiu sufflare a civilizatiunei fuse de ajunsu cá se faca a dispáre acelu costumulu pe atátu de barbaru, pre cátu de strainu, si a fi inlocuitu cu costumulu uniformu adoptatu de intrég'a Europa.

Nimeni nu pôte contestá ca românulu nostru, fia boieriu fia opinca, a avutu costumulu seu propriu, costumulu originalu alu tieri noi si a cáru'i origine, la tierani mai cu séma, datéza dela stramosii nostri romani, cu óre-cari transformári, se întielege. Costumul românulu in toti tempii a fostu unu costumulu usioru, strimtu, comodulu pentru lupta si elegantu pentru ocaziunea cându trebuia se-si arete cu mandria, dulam'a, pantalonulu cu ghizde si sucmanulu.

In anulu 1787 vení cá beíu in Romani'a Nicolae Mavrogheni. Predecursorulu lui pocise pe civili, trebú cá si urmásiulu, cu tota oposit'a veneratulu metropolitu Cosm'a, românulu din judetiulu Argesiuulu, se uniformeze pre bietii preoti cu costumulu din Fanaru, si nici acel'a originalu, ci alu armeniloru din Asi'a minorá.

Se voru gasí pôte ómeni, cari unii din lipsa de cunoscinté, alții din simplu obicei, se critice reform'a care aru trebú introdusa in costumulu preotiloru nostri, si cari se alarmeze lumea numai pentru o simpla modificare. Voru strigá pôte ca ne nemitimú seu ne muscalimú, ca ne facemu letini seu ca se da o lovire religiei, schimbandu hain'a neoficiala a preotulu.

Acestor'a vomu respunde ca precum Mavrogheni a schimbatu portulu preotiloru, inlocuindu pe celu natiunalu cu celu fanariotu, fára a atacá cu acést'a dogmele, neconstituindu o dogma costumulu esterioru lumescu alu preotulu, de asemenea ori cându se pôte lapedá acelu costumulu strainu tieri noi, fára a se atinge vr'o dogma cáci nu se ataca costumulu de servitiu, costumulu sacerdotalu. Déca cu totii amu consultá istori'a religioasa amu vedé ca chiaru costumulu de servitiu s'a reformatu. Astfeliu pâna la sántulu Ioanu Chrisostomulu anulu 337, sub Arcadiu si Honoriu, patriarchulu Constantinopolei si tote gradele bisericesci purtau sít'a preotiloru de

adi, punendu pe deasup'r'a omoforulu archierescu, care insémna „oi'a cea retacita." Sántulu Ioanu a adoptatu saculu si mitr'a, cari nu sund decátu hainele imperiale bizantine. Sít'a sántulu Ioanu Chrisostomulu o avemú chiaru in tiér'a noi, la episcopi'a de Romanu, data cá odoru preotiosu de unu imperatore bizantinú din dinasti'a paleologiloru.

Intr'o carte intitúata „Turco-Greci'a" a lui Martinu Cruzius, profesore de limb'a elena si latina la academi'a din Turingi'a, tiparita in orasiulu Basilea, la an. 1584, se vorbesce despre patriarchii Constantinopolei, sub titulu Eficies Patriarha e Constantinopoli. In acea carte gasimu unu chipu de omu beíranu, cu barba si pelaria, imbracatu cu haina care are nasturi dela gátu pâna la bréu (pagin'a 392, 394), cu esplicatiunea urmátore: „capasulu (paleri'a) cu rotundirea ei (marginile) insemnédia podób'a capulu clerulu si incungiurarea sántulu duchu, restulu e reverinti'a si caban'a."

Acela'si costumulu lu gasimu sculptatu in pétr'a de deasup'r'a usiloru palatulu metropolitanu si la paraclisulu acestui palatu.

Déca ni se va cere a alege intre unu costumulu strainu, fára nici unu gustu, barbaru, incomodu si chiaru ridiculu pentru o lume care ne ia înainte cu civilizatiunea, si unu costumulu traditionalu, comodú, bunú, in care se domine armoni'a, bonulu gustu si care se desemne pe preotulu nostru socialu, care e si tata de familia, noi suntemu siguri ca toti ómenii de bine, adeveratii sustienatori ai religiei si datineloru noi, voru preferá impreuna cu noi pe celu mai practiculu si celu mai convenabilu pentru societatea noi. In ajutoriulu nostru ne vine chiaru Istori'a bisericesca, retiparita in Bucuresci la an. 1845.

Pentru cei ce inse din rea vointia se voru obstiná a strigá fára ratiune in contra vre-unei modificári, venita fórté la tempu, si cari mai multu se folescu cu numele de crestini, ne marginimu a le recomandá: mai multa credintia decátu vorbe vane. „Rom."

Romani'a.

Publicámú dupa „Románulu" proiectulu de respunsu la discursulu tronulu. Maioritatea comitetulu delegatiloru, compusa de 6 din 7 membrii, avendu de raportátore pe d. M. Ferechide, propune urmátoreá redactiune: Mari'a Ta!

Convocati in sesiune estraordinara, într'unu momentulu cându evenimentele ce se petrecu in peninsul'a Balcanice se inspira o ingrigire generala, cea dintâiu datoria noi, dupa espresiunea devotamentulu nostru sinceru pentru august'a persóna a Marii Tale, este de a ne grabí se respundemu la acestu apelu care asociéza reprezentatiunea nationale la privighiarea situatiunei de facia, si la luarea mesuriloru reclamate de dens'a.

Suntemu fericitu, Pré inaltiate Dómne, de a vedé ca relatiunile noi esteriore suntú din cele mai bune. Camera vede cu multiamire ca consiliarii tronulu persevera in politic'a unei stricte neutralitati, in faci'a lupteloru ce sângera tierile vecine de preste Dunare, politica care corespunde dorintieloru intregi. Cu toti ne felicítámú ca acést'a atitudine, singur'a conforma intereseloru noi nationale si credintiei tratatelorú, a dobânditu aprobarea puteriloru garante. Decisi a stáruí in mantinerea acestei politici de stricta neutralitate, ne vomu folosi si in viitoriu de dispositiunile bine-vótore Romaniei, arétate de puterile cele mari ale Europei, spre consolidarea existintiei si integritátiei statulu românulu.

Adversarii hotariti a ori-cároru proiecte aventurose, ne preocupámú numai de pericolele cari aru puté se amenintie directu statulu românú. Pentru a ne aperá in contra locu, cu tota greutatea situatiunei noi financiare, nu vomu crutiá nici unu sacrificiu; spriginulu nostru nu va lipsi guvernulu Marii Tale cá se inlature aceste pericole. Nu uitámu si nu vomu uitá ca nóue, romániloru, cei dintâiu ne incumba datori'a de a fi aparatori integritátiei teritoriulu nostru, ai caminuriloru si ai drepturiloru noi nationale, ori-cátu de mare este avantajulu asiguratu Romaniei prin protejtiunea puteriloru garante. Amu aprobatu dar' si vomu aprobá tote mesurile de precautiune si aparare cari s'au luatú de guvernulu seu pe cari complicatiunile esteriore ni le-aru mai indicá.

Vomu consacrá totulu tempulu si atentiunea noi studiuulu bugetelorú pe 1877 si 1878, si alu legiloru organice cari ni se anuntia, spre a aflá midilócele de a imbunatatí situatiunea noi financiare si economica. Mai cu séma ne vomu aplicá a dá judecieloru si comunelorú autonomi'a lorú, care singura, — suntemu convinsi de acést'a cá si Mari'a T'a — pôte asigurá vitalitate si propásirea lorú, într'unu statu care se bucura de institutiuni liberale cá ale noi.

Mari'a Ta, reprezentatiunea nationale are cunoscinté greutátora de totu felulu cari ne incunguiera. Avemu inse speranti'a ca Dumnedieulu parintiloru nostri nu ne ve parasí nici de asta-data. Avemu speranti'a ca, prin o munca neobosita, prin o neadormita priveghiare, vomu puté se imbunatáti situatiunea din intru, si in acela'si tempu, prin strins'a unire si armonia dintre domnu si natiune, vomu trece preste greutátile esteriore.

Sa traiesci, Mari'a Ta.

Sa traiesca Mari'a Sea Dómni'a.

Raportoru, M. Ferechide.

Minoritatea comitetulu delegatiloru, compusa de d. N. Blaremberg, propune, in ceea ce privesce politic'a esterióra urmatoriulu amendamentu:

AMENDAMENTU

Camera este fericitá de a vedé ca consiliarii tronulu persevera in politic'a unei stricte neutralitati, politica ce le-a fostu indicata de dens'a inca dela inceputulu resbelulu care sângera peninsul'a balcanica, si ca voiescu si pe viitoriu sa se inspire de voturile reprezentatiunei nationale.

Ea nu mai crede dar' necesaru a revení asupra consideratiuniloru de totu felulu, cari facu din acea neutralitate o necesitate si o lege pentru noi románi. Ea inse nu se pôte poprí de a adagí ca, in fati'a graveloru complicatiuni esteriore ce amenintia seu aru mai amenintia pe viitoriu pacea Europei, numai acea neutralitate consacratá si in dreptu, precum ea exista in faptu, aru puté se liniésca cu deseversire tiér'a asup'r'a destineloru sele viitoare si se inlature dela noi ori-ce pericolu.

Vomu fi dar' recunoscatori si Marii Tale si consiliiloru ce Mari'a Ta Ti-ai alesu pentru ori-ce se va face seu obtiene in acestu sensu. Sarcina acést'a nu va fi grea, fiindu date tratatele ce garantéza existintia noi; cáci garanti'a colectiva are de corolaru necesaru neutralitatea. E vorb'a dar' de a obtiene proclamarea formalá si esplicita aceea ce este dejá subintiesu, aceea ce este dejá consacratu implicitu in instrumentele diplomatice ce au determinatu situatiunea noi politic'a.

Dar' tocmai fiindca acea neutralitate se impune cá o necesitate si o datoria pentru noi, trebuie sa veghiámú cá nimeni sa n'o infrंगा in detrimentulu existintiei si in contra vointiei noi. Amu aprobatu dar' si vomu aprobá tote mesurile de precautiune si aparare ce s'au luatú de

guverne seu pe cari complicatiunile ulterioare ni le-aru mai indicá pentru acestu sfersitu, mesuri pe cari ni le dictéza simplulu instinctu de conservatiune.

Nu e sacrificiu pe care natiunea sa nu-lu accepteze, in diu'a cându, prin imposibilu, neutralitatea noi n'aru fi de ajunsu spre a ne pune la adaptulu unui atacu cu mana armata, spre a aperá, in acea óra suprema, in mesur'a puteriloru sele, caminurile si drepturile stramosiesci, cá sa putemu, in ori-ce casu, sa le afirmámú fatia cu cei ce le-aru amenintia seu negá si cá sa fimu unu aucsiliaru, ér' nu o povara pentru acei mai puternici, cari, din caus'a identitátiei intereseloru si a fidelitátiei la tratatele ce au subscrisu, aru vení sa ne ajute.

N. Blaremberg.

Burs'a de Viena.

Din 6/18 Noemvre 1876.

Metalicele 5%	60	55
Imprumutu nationalu 5% (argintu)	65	40
Imprumutu de statu din 1860	107	50
Actiuni de banca	816	—
Actiuni de creditu	138	50
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	72	—
" " " Temisiorene	72	—
" " " Ardelenesci	72	25
" " " Croato-slavone	83	75
Argintu	11	15
Galbinu	6	11
Napoleonu d'auru (poli)	10	14

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiátoreu la scóla populara gr. or. din Sten'a, ppresbiteratulu Cohalmului, se escrí concursu pâna in 20 Nov. a. c. st. v.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu de 100 fl. v. a. cuartiru si lemne de ajursu.

Doritorii de a ocupá acestu postu invetiátoreu, suntú avisati a-si substerne petitiunile lorú cu celelalte documente la inspectoratulu district. de scóle gr. or. alu Cohalmului.

Sten'a 28 Octobree 1876.

Comitetulu parochialu gr. or. din Sten'a, in contielegere cu inspectorele district.

Sofroniu Lupu, parochu.

Concursu.

Conformu ordinatiunei prea veneratulu consistoriu archidiecesanu dto 12 Augustu a. c. Nr. 1743 B. pentru intregirea parochiei vacante Bacai'a de a III clasa, in ppresbiteratulu alu Il-le alu Gioagiului, se escrí concursu pâna la 20 Nov. a. c. st. v.

Emolumentele suntú:

1. Dela 72 familii cáte un'a ferdele cucuruzu sfarmitu.
2. Dela tota famili'a cáte un'a di de lucru.
3. Venitulu stolaru usuatu, — cari tote computate dau sum'a de 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia, au a-si asterne suplicele instruite in sensulu statut. org. si a dispusetiuniloru provisorie sinodali din anulu 1873 la subscrisulu pâna la terminulu indicatu.

Secarembu, 15 Octob. 1876.

Pentru comitetulu parochialu.

Sabinu Piso m/p.

ppresbiteru.

Edictu.

Georgiu Modranu de religieuna gr. or. din Bungardu, parasindu cu necredintia de patru ani pre legiuit'a sea sotia Mari'a nascuta Baila totu de acolo, si nesciundu-se unde se afla de atunci, déca, mai traiesce, se citédia prin acést'a a se infatisia la subseminatulu foru matrimonialu, cáci la din contra dupa unu anu si o di se va aduce sentintia asup'r'a actiunei numitei mueri si in absentia lui.

Sabiu 26 Oct. 1876.

Scaunulu protop. gr. or. tract. II alu Sabiuului.

I. Popescu,

protop.

2-3